 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Serveis Socials	10 de maig de 2023
		16:00 a 17:30

Resum sessió grup

Dia: 10 de maig de 2023

Hora: 16:00 a 17:30

Lloc: C/València 344, sisena planta - sala Júpiter. Format híbrid

Ordre del dia:

- La llei de la Dependència, a càrrec de Toni Vilà
- Torn de paraules
- Reflexions
- Conclusions

Assistents

- Teresa Crespo – ECAS
- Amèlia de Juan Castella – Càritas
- Rafael López – Col·legi d'Educadores i Educadors de Catalunya
- Mercè Pérez Salanova – Experta
- Miguel Angel Manzano – Expert
- Elisenda Riera – Taula del Tercer Sector
- Montse Saltó – Sindicatura de Greuges
- Marta Sanagustí Vidal – Col·legi Treball Social de Catalunya
- Toni Vilà – Expert – ponent en la sessió
- Sonia Fuertes – Comissionada d'Acció Social
- Manuel Aguilar – Coordinador grup de treball
- Sergi Martí – Cap de Departament de Participació Social
- Carme Carrera – Tècnica referent CMBS
- Gina Grifoll – Secretària tècnica CMBS

S'excusen

- Francina Alsina – Taula Tercer Sector Catalunya-Vicepresidenta CMBS
- Ma Lluïsa de la Puente – Col·legi de Metges de Barcelona
- Anna de Palau – Direcció Acció Social Territorial i Comunitària
- Marta Poll – Taula del Tercer Sector
- Jesus Vilar – Fundació Pere Tarrés

Resum de la sessió

La comissionada Sonia Fuertes dona la benvinguda als assistents, que passen a presentar-se. A continuació en Manel Aguilar fa la presentació del tema a tractar i de la persona ponent, en Toni Vilà que farà una exposició sobre la Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència.

Comença la sessió fent un repàs de les competències autonòmiques i les estatals de la llei de dependència. Les que formen part del model de la LAPAD pel que fa a:

- Dret: Ha de ser subjectiu universal. Com a dret, es pot anar als tribunals a reclamar, si cal. Ha de ser igual per tots a l'Estat espanyol.
- Principis: Igualtat en un sentit molt estricte. Personalització proximitat.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Serveis Socials	10 de maig de 2023
		16:00 a 17:30

- Titulars dels drets: En els inicis del disseny de la llei, hi havia el plantejament que els titulars dels drets, serien les persones grans, perquè era una mica el model europeu. Després, sobretot per pressió de les persones amb discapacitat i les persones amb malalties mentals, es va obrir el sistema a tothom. El dret subjectiu, però, no hi era en el projecte de llei, es va fer en el tràmit del Congrés. S'anaven afegint esmenes. Es va canviar a mesura que anava avançant.
- Objectiu: Inicialment, l'atenció a la dependència, després es va reorientar cap a la promoció de l'autonomia personal. La llei va anar canviant.
- Prestacions: El debat era en si es donaven diners o serveis. Per cada grau donar una quantitat de diners perquè les persones contractessin els serveis. Es va optar per crear serveis. Les altres prestacions econòmiques es diu que són "excepcionalment".
- Adscripció: Van mirar l'exemple de la llei d'Alemanya on depèn de la Seguretat Social, que es paga amb contribució dels treballadors i empresaris, però finalment es va decidir que anés a Serveis Socials.
- Governança: La governança depenia de com s'organitzés, van establir el Consell Territorial, que és el que mana en el sistema. És un sistema de presa de decisions molt complicat: hi ha totes les comunitats autònomes, tots els ministeris ... menys els ajuntaments, que hi són, però no poden dir res.
- Provisió: Pública/privada. Ha de ser mixta. Sistema integrat pels dos sectors.

L'any 2015, es va aprovar la llei del règim dels organismes públics de l'Estat i va posar una mica d'ordre amb tots els consells que es creessin, ara als Consells els diuen Conferències Sectorials, diferenciant entre coordinació i cooperació a efectes de competència. Les Conferències Sectorials són de cooperació, i això representa voluntat. Els que han de participar en les conferències són el ministre que presideix i les comunitats autònomes. La conferència actual diu que qui voti en contra no està obligat a implementar-ho.

La LAPAD té com a objectiu potenciar els serveis socials (creació de la "quarta pota"). Estableix la integració de les prestacions establertes en la LAPAD en les xarxes de serveis socials de les CCAA. La prestació es realitza en centres públics o privats concertats.

Les noves lleis de serveis socials posteriors a la LAPAD: Inclouen referències explícites a l'autonomia i a la dependència. Integració del SAAD al sistema de serveis socials i a la coordinació sociosanitària. Inclouen en les carteres/catàlegs les prestacions para persones en situació de dependència. – El SSAD no és un quadre de prestacions, és un sistema complet de difícil encaix en els sistemes de serveis socials. A la pràctica en molts casos es mantenen com sistemes separats i generen disfuncions importants.

Es va aprovar pel Consell Territorial la cartera de serveis unificada, i es van adaptar els drets. Hi ha una valoració dels menors, i de l'assistent personal.

Quan es va aprovar la convenció dels drets de les persones amb discapacitat es va fer una llei perquè totes les altres lleis que anaven en contra, s'adaptessin a la convenció; però l'única llei que no van mirar va ser la LAPAD, i totes les persones amb dependència són persones amb discapacitat, en canvi, al revés no: no totes les persones amb discapacitat són persones amb dependència. En comptes d'aprofitar els equips de resolució i discapacitats que ja en sabien i augmentar-los, en creen de nous. I això no soluciona aquesta proposta de llei. Tindran dos sistemes totalment diferents i separats.

La cartera única de serveis ja està aprovada. La Generalitat l'ha signat, per tant, és de compliment i està molt detallat.

Es debat sobre si aquest acord dels criteris de qualitat afecta sol a residències o a tots els serveis i es

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Serveis Socials	10 de maig de 2023
		16:00 a 17:30

demana compartir el document. En Toni afirma que són tots els serveis de la cartera i comenta que compartirà amb el grup el document.

Els proveïdors de serveis, el primer lloc l'ocupen les societats de responsabilitat limitada privades, i el tercer sector, ja no és el primer.

La cartera de serveis va ser molt criticada, perquè es deia que eren molt obsoletes. La llei va innovar molt poc, excepte l'assistent personal.

Resumint, el SAAD és un sistema complex, difícil de desenvolupar. Tampoc s'han integrat, els dos sistemes. S'observen desigualtats territorials (Algunes CCAA reclamen uniformitat i al mateix temps flexibilitat, capacitat de decidir, proximitat, etc.).

En la valoració del SAAD, es demana que s'unifiquin les valoracions amb un únic barem de dependència i discapacitat.

Sobre serveis i prestacions, hi ha prestacions per dues bandes, i això dificulta molt la gestió, la qual ja és força burocràtica.

En la llei de Serveis Socials no parlen de finançament i en les modificacions que es fan tampoc parlen de finançament, i aquest és un tema clau.

Escàs paper dels ens locals en els òrgans de decisió del SAAD, quan són els competents en els serveis claus de proximitat d'aquest àmbit d'actuació.

Necessitat d'unificació dels instruments i equips de valoració. Homologació.

Separació de les prestacions del SAAD i de serveis socials.

La LAPAD diu que es tracta de configurar un nou desenvolupament dels serveis socials que amplii i complementi l'atenció. S'ha d'integrar.

Intervencions:

Ester Quintana – Ha sigut una llei amb pretensions. La ciutadania s'ha apropiat als serveis socials, però la resposta que poden donar a aquesta ciutadania en un procés tan summament burocratitzat, especialitzat, complicat, ha sigut la mort pels centres.

Prioritzen tot el que són les atencions urgents i les necessitats socials, i tot això ho viuen com una càrrega burocràtica administrativa, engrossint aquestes llistes d'espera, vulnerant tots els drets de les persones grans, sobretot persones grans en dependència. Els centres de serveis socials poden fer el seguiment i l'atenció, però no assumir totes les feines administratives, perquè no han de deixar de banda la tasca dels professionals d'atenció directa. Cal un sistema diferent, que alliberi als centres de serveis socials de fer aquestes tasques, i que puguin garantir que les persones rebin la cartera de serveis com sigui.

També hi ha una quantitat de costos afegits, del personal que fa falta per fer totes aquestes feines administratives, i que potser fer una feina més senzilla, independent. No té res a veure els municipis petits que han rebut recursos pel desplegament de la llei de la dependència, amb el volum d'expedients de Barcelona i d'altres grans ciutats.

Cal regular el mercat, que els proveïdors no puguin fer el que volen i hi hagi un control de l'administració pel que fa a la qualitat d'aquesta prestació i que ens garanteixi que almenys són prestadors, que no siguin cràpules i que no s'enriqueixin. Regular, controlar, demanar fer auditories al sector privat, tots els grans prestadors són privats, que hi hagués sistema transparent d'avaluació del funcionament amb uns estàndards de qualitat molt ben definits, i que sigui públic, que el ciutadà tingui la llibertat de poder-ho consultar. Això donaria unes certes garanties a les famílies.

Això permetria que una part de les persones ateses gestionessin directament la seva atenció mitjançant prestacions vinculades, mentre que l'atenció directa dels serveis socials locals podria dedicar-se a un sector, a un segment de població que és el que realment necessita una certa tutela, les persones que no tenen ningú al món. No estem parlant de persones vulnerables econòmicament, estem parlant de

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Serveis Socials	10 de maig de 2023
		16:00 a 17:30

persones que no tenen ningú, i això cada vegada és una realitat més freqüent. Per tant, nosaltres hauríem de concentrar els nostres recursos municipals, i treballar directament, possiblement, amb menys de la meitat de la població, orientats a què nosaltres faríem de vetlladors de la prestació, atenció i el pla de cures que s'està portant a terme.

Mercè Pérez – Fa dues qüestions: Hi ha dos plànols, és un pla de serveis, de les necessàries innovacions o modernitzacions que cal fer per estar en consonància amb la realitat. En el tema de serveis no hi ha res de nou, mai tindrem prou diners per fer les coses que s'han de fer. Tenim un problema respecte a pensar en el model de servei.

L'altre plànol és el model de gestió. Mereix la seva entrada analítica, ha de tenir una confluència amb el plànol dels serveis.

Planteja dues preguntes: Quins són els actors que guanyen amb la confusió de responsabilitats? El que podem fer aquí, per què ha de servir?

Les definicions de cap a on volem anar amb les discussions. Si volem anar en una discussió més que pensi a reflexionar sobre el model de gestió de la ciutat o volem obrir dues línies de reflexió, conèixer sobre el model de gestió, de serveis, atenció, model de cura, i entrar en detall i veure altres experiències ...

Manuel Aguilar – Guanya tothom que té l'oportunitat de no ser responsable del problema. Per qui vol eludir la seva responsabilitat és un avantatge molt important.

Respecte a l'encaix entre el SAAD i els serveis socials, recordar el que vàrem analitzar a la primera reunió del curs sobre les tensions del sistema de serveis socials. El SAAD és com una part dels serveis socials que és més gran que el conjunt del sistema.

Hi ha efectes perversos dels copagaments. És fàcil entendre que, si el meu nivell de renda és més alt, em donis menys "volum" de servei (en hores, per exemple). No ho és tant que em donis més hores, però em facis pagar. Sobretot quan un compara el preu pagat amb el que es podria comprar amb els mateixos diners al mercat gris o negre.

Destaca que un dels temes centrals són les condicions de treball. Cal millorar les condicions salarials i de feina, o no hi haurà professionals que vulgui treballar en el camp social, ja hi ha dificultats actualment. La negociació col·lectiva és clau pel futur dels serveis, per assegurar la disponibilitat de força de treball necessària.

Nuria Menta – No sé qui s'enriqueix, pot ser l'Estat perquè ha de posar menys pressupost, però jo crec que també és un tema d'interès. Els convenis són molt més baixos, el prestigi és molt més baix. L'altre tema és el paper de salut. Quan estem parlant de gran dependent, cada vegada allarguen més els períodes de vida i la vellesa és molt llarga. Es repeteixen valoracions, es va als domicilis de manera descoordinada calen millores en l'atenció a la dependència, s'hauria de regular i no es regula. Tanmateix, si volem mantenir la gent a casa, no únicament hem d'intervenir des de la salut i els serveis socials, sinó també de les xarxes socials de les ciutats. Hem de tenir espais que permetin la mobilitat de la gent dependent. Hi ha molta feina de sensibilització a la població dels processos d'envelliment. Els habitatges han d'estar adaptats. Tot el que són les ajudes tècniques s'han de prioritzar. La persona que té diners i suport es pot quedar a casa, i el que no ho té, acaba en una residència pública, el tracte no és igualitari.

Apareix el possible paper de l'Agència Social i Sanitària de Catalunya.

 Ajuntament de Barcelona	Consell Municipal de Benestar Social	Curs 2022-2023
	Grup Treball Serveis Socials	10 de maig de 2023
		16:00 a 17:30

Sonia Fuertes – Informa que l'Agència encara trigarà molt. Tot el que són processos, són bastant agònics. El que volen fer, independentment de què es faci l'agència, es començarà a fer pilots, que s'avaluaran mentre es fa o no es fa l'agència (es comenta que els pilots desgasten als professionals i la població).

Ester Quintana – El document i el pla s'ha de gestionar i aterrar. S'ha d'integrar en les estructures que hi ha, i per això, no tenim força. Almenys que hi hagi una cartera que integri serveis socials i sanitat, definir un conveni conjunt, que els professionals tinguin les mateixes condicions laborals, econòmiques i de prestigi. A Barcelona es necessita l'aliança de les entitats, una aliança ferma amb la Generalitat.

Angels Canals – Apunta que la fiscalització de cada euro que complica la gestió pública, és per un tema de regulació.

Sonia Fuertes – De cara a l'última sessió, està previst fer un document amb el contingut de les sessions, hem de decidir el curs vinent, però també haurem de començar a treballar les propostes que vagin en forma d'incidència, i decidir les propostes de millora que s'elevaran al Consell.